

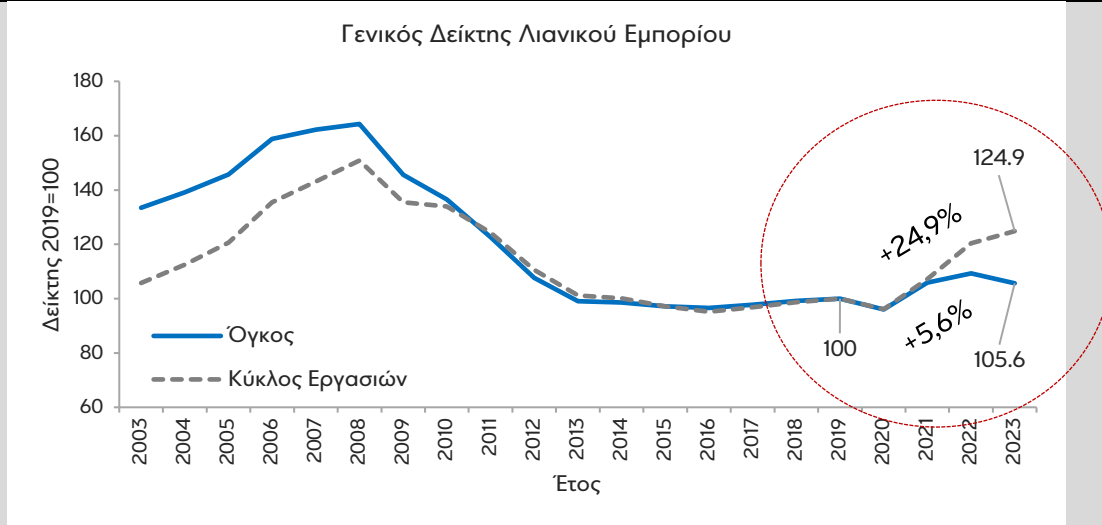
7 ΗΜΕΡΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

8 Μαρτίου 2024, Τεύχος 496

Εμφανείς οι επιδράσεις της πανδημίας και του πληθωρισμού στο λιανικό εμπόριο

Οι διαταραχές (shocks) της πανδημίας και της ενεργειακής κρίσης εξακολουθούν να επηρεάζουν πολλούς δείκτες της ελληνικής οικονομίας. Στον παρόν τεύχος του δελτίου 7 Ημέρες Οικονομία παρουσιάζουμε την εξέλιξη των πωλήσεων (sales) στο λιανικό εμπόριο τα τελευταία 20 χρόνια, εστιάζοντας περισσότερο στην 4ετία 2020-2023, δηλαδή στην περίοδο που περιλαμβάνει την πανδημία και την ενεργειακή κρίση. Η ανάλυσή μας βασίζεται στους δείκτες όγκου και κύκλου εργασιών λιανικού εμπορίου που δημοσιεύει κάθε μήνα η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ). Ο μεν πρώτος μετρά την αξία των πωλήσεων του λιανικού εμπορίου σε σταθερές τιμές, δηλαδή η μεταβολή του δείχνει την αύξηση ή τη μείωση του όγκου των πωλούμενων αγαθών, ο δε δεύτερος μετρά την αξία των πωλήσεων του λιανικού εμπορίου σε τρέχουσες τιμές, δηλαδή η μεταβολή του περιλαμβάνει τόσο τις αυξομειώσεις του όγκου των πωλούμενων αγαθών όσο και τις αυξομειώσεις των τιμών χρέωσης.

Σχήμα 1: Ελλάδα – Δείκτης Όγκου και Δείκτης Κύκλου Εργασιών Λιανικού Εμπορίου

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Eurobank Research.

Ο δείκτης λιανικού εμπορίου αποτελείται από 8 κατηγορίες καταστημάτων. Αυτές είναι: μεγάλα καταστήματα τροφίμων (super markets), πολυκαταστήματα, καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων,

Συγγραφείς

Στυλιανός Γ. Γώγος
Ερευνητής Οικονομολόγος, PhD
sgogos@eurobank.gr

τρόφιμα-ποτά-καπνός, φαρμακευτικά-καλλυντικά, ένδυση-υπόδηση, έπιπλα-ηλεκτρικά είδη-οικιακός εξοπλισμός και βιβλία-χαρτικά-λοιπά είδη.¹ Κάποια γενικά αποτελέσματα που προκύπτουν από την ανάγνωση των στοιχείων έχουν ως εξής (βλέπε Πίνακα 1 και Σχήματα 2.1-2.8):

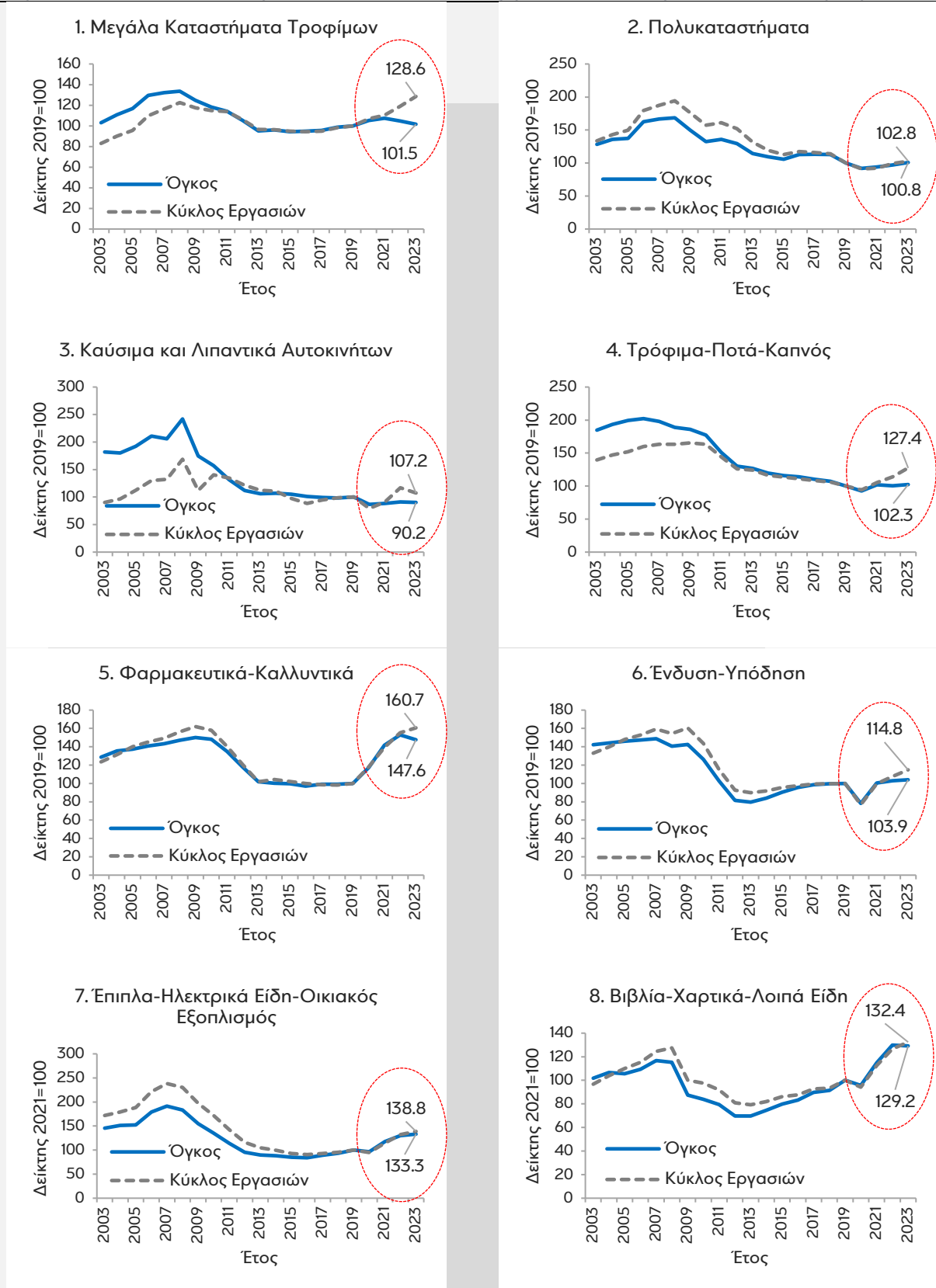
Πίνακας 1: Ελλάδα – Δείκτης Όγκου και Δείκτης Κύκλου Εργασιών Καταστημάτων Λιανικού Εμπορίου
 Σημείωση: όταν ο ρυθμός μεταβολής του δείκτη όγκου είναι μικρότερος (μεγαλύτερος) από τον αντίστοιχο του δείκτη κύκλου εργασιών οι τιμές αυξάνονται (μειώνονται)

	2020	2021	2022	2023	2020-2023
	Ετήσια Ποσοστιαία Μεταβολή, %				Ποσοστιαία Μεταβολή, %
Γενικός Δείκτης Λιανικού Εμπορίου					
Όγκος	-4,0	10,2	3,3	-3,3	5,6
Κύκλος Εργασιών	-3,9	11,5	12,3	3,7	24,9
1. Μεγάλα καταστήματα τροφίμων (super markets): λιανικό εμπόριο σε μη ειδικευμένα καταστήματα που πωλούν, κυρίως τρόφιμα, ποτά και καπνό.					
Όγκος	5,2	2,2	-2,5	-3,1	1,5
Κύκλος Εργασιών	7,0	3,1	7,9	8,0	28,6
2. Πολυκαταστήματα: άλλο λιανικό εμπόριο σε μη ειδικευμένα καταστήματα.					
Όγκος	-8,1	2,2	3,2	4,0	0,8
Κύκλος Εργασιών	-8,9	1,2	7,5	3,6	2,8
3. Καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων: καύσιμα κίνησης σε ειδικευμένα καταστήματα.					
Όγκος	-13,3	1,9	3,1	-1,1	-9,8
Κύκλος Εργασιών	-20,7	14,9	28,2	-8,2	7,2
4. Τρόφιμα-Ποτά-Καπνός: φρούτα και λαχανικά, κρέας και προϊόντα κρέατος, ψάρια, καρκινοειδή και μαλάκια, ψωμί και είδη μπισκοτοποιίας, αρτοποιίας και ζαχαροπλαστικής, ποτά, άλλο εμπόριο τροφίμων σε ειδικευμένα καταστήματα.					
Όγκος	-7,4	10,3	-1,6	1,8	2,3
Κύκλος Εργασιών	-5,8	11,8	8,2	11,8	27,4
5. Φαρμακευτικά – Καλλυντικά: φαρμακευτικά είδη, ιατρικά και ορθοπεδικά είδη, καλλυντικά και είδη καλλωπισμού.					
Όγκος	17,4	20,7	7,9	-3,5	47,6
Κύκλος Εργασιών	18,2	17,9	11,5	3,5	60,7
6. Ένδυση – Υπόδηση: ενδύματα, κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, υποδήματα και δερμάτινα είδη.					
Όγκος	-21,7	28,4	2,6	0,9	3,9
Κύκλος Εργασιών	-23,1	29,7	7,8	6,8	14,8
7. Έπιπλα – Ηλεκτρικά είδη – Οικιακός εξοπλισμός: έπιπλα και φωτιστικά είδη, ηλεκτρικές οικιακές συσκευές, εξοπλισμός ήχου και εικόνας, εμπόριο εγγραφών μουσικής και εικόνας, εμπόριο σιδηρικών, χρωμάτων και τζαμιών.					
Όγκος	-3,7	21,9	10,8	2,4	33,3
Κύκλος Εργασιών	-5,3	20,8	15,7	4,8	38,8
8. Βιβλία –Χαρτικά –Λοιπά είδη: βιβλία, εφημερίδες και γραφική ύλη, αθλητικός εξοπλισμός, παιχνίδια, ρολόγια και κοσμήματα, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, περιφερειακός εξοπλισμός υπολογιστών και λογισμικού, τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός, εμπόριο λουλουδιών, φυτών, σπόρων, λιπασμάτων, ζώων συντροφιάς και σχετικών ζωοτροφών, εμπόριο χαλιών, κιλιμιών και επενδύσεων δαπέδου και τοίχου και άλλο εμπόριο νέων ειδών σε ειδικευμένα καταστήματα.					
Όγκος	-4,4	20,2	13,0	-0,5	29,2
Κύκλος Εργασιών	-5,8	19,5	12,5	4,6	32,4

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Eurobank Research.

¹ Στον Πίνακα 1 παρουσιάζουμε τα αγαθά που περιλαμβάνουν οι 8 κατηγορίες καταστημάτων που συνθέτουν τους γενικούς δείκτες όγκου και κύκλου εργασιών λιανικού εμπορίου.

- Κατά τη διάρκεια της κρίσης χρέους και της περιόδου στασιμότητας που τη διαδέχτηκε, ο δείκτης όγκου λιανικού εμπορίου συρρικνώθηκε συνολικά κατά 41,2% (2009-2016, βλέπε Σχήμα 1) αντανakλώντας τη μεγάλη μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών. Ποιες δαπάνες καταναλωτικών αγαθών μείωσαν περισσότερο τα νοικοκυριά στην Ελλάδα την 8ετία 2009-2016; Οι δύο κατηγορίες καταστημάτων λιανικού εμπορίου που υπέστησαν τις μεγαλύτερες απώλειες στο όγκο των πωλήσεων τους ήταν αυτές των καυσίμων και λιπαντικών αυτοκινήτων (-57,4%) και των επίπλων-ηλεκτρικών ειδών-οικιακού εξοπλισμού (-54,2%). Η δεύτερη κατηγορία αποτελείται από καταναλωτικά αγαθά διαρκείας (ή κεφαλαιουχικά αγαθά αν χρήση τους γίνεται για επιχειρηματικούς σκοπούς, π.χ. βραχυχρόνιες μισθώσεις ακινήτων) των οποίων οι δαπάνες συνήθως εμφανίζουν υψηλές προκυκλικές μεταβολές, δηλαδή μειώνονται πολύ στις κάμψεις της οικονομικής δραστηριότητας και αντιστρόφως αυξάνονται πολύ στις επεκτάσεις. Αυτή η εμπειρική παρατήρηση φαίνεται να επιβεβαιώνεται από τα παραπάνω στοιχεία. Στις υπόλοιπες κατηγορίες καταστημάτων ο όγκος των πωλήσεων μειώθηκε κατά 39,6% στα τρόφιμα-ποτά-καπνός, 33,1% στα πολυκαταστήματα, 32,1% στην ένδυση-υπόδηση, 29,1% στα μεγάλα καταστήματα τροφίμων (super markets) και 27,7% στα βιβλία-χαρτικά-λοιπά είδη.
- Την 3τία πριν την πανδημία (2017-2019), ο δείκτης όγκου λιανικού εμπορίου παρουσίασε πολύ ήπια βελτίωση, καταγράφοντας έναν μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης της τάξης του 1,2%, ελαφρώς χαμηλότερα από τον μέσο ετήσιο ρυθμό μεγέθυνσης της οικονομίας (1,5%). Το εν λόγω αποτέλεσμα δεν ήταν ομοιόμορφο ανάμεσα στις κατηγορίες καταστημάτων. Στα τρόφιμα-ποτά-καπνός, στα πολυκαταστήματα και στα καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων ο όγκος των πωλούμενων αγαθών συνέχισε να μειώνεται από χρόνο σε χρόνο (κατά μέσο όρο -4,3%, -3,8% και -0,3% αντίστοιχα), στα μεγάλα καταστήματα τροφίμων, στην ένδυση-υπόδηση και στα φαρμακευτικά-καλλυντικά καταγράφηκε ήπια άνοδος (κατά μέσο όρο 1,8%, 1,6% και 1,0% αντίστοιχα), ενώ στα έπιπλα-ηλεκτρικά είδη-οικιακός εξοπλισμός και στα βιβλία-χαρτικά-λοιπά είδη οι πωλήσεις σε σταθερές τιμές κινήθηκαν εντόνως ανοδικά (κατά μέσο όρο 6,3% και 6,0% αντίστοιχα).
- Τον πρώτο χρόνο της πανδημίας (2020) λόγω των μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης (lockdowns) ο όγκος των πωλούμενων αγαθών στο λιανικό εμπόριο συρρικνώθηκε κατά 4,0%, με τις μεγαλύτερες μειώσεις να καταγράφονται στα καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων (-13,3%, λόγω της απαγόρευσης των μετακινήσεων) και στην ένδυση-υπόδηση (-21,7%, λόγω της κατακόρυφης αύξησης του χρόνου παραμονής των μελών των νοικοκυριών στις οικίες τους). Αντιθέτως, οι ανάγκες που δημιούργησε η πανδημία για κατανάλωση φαρμακευτικών αγαθών και για εστίαση των μελών των νοικοκυριών στις οικίες τους οδήγησε σε αύξηση των πωλήσεων στα φαρμακευτικά-καλλυντικά και στα μεγάλα καταστήματα τροφίμων (super markets) κατά 17,4% και 5,2% αντίστοιχα.
- Τη διετία 2021-2022 το άνοιγμα των οικονομικών-κοινωνικών δραστηριοτήτων παράλληλα με τα εκτεταμένα μέτρα δημοσιονομικής στήριξης οδήγησαν σε αύξηση του δείκτη όγκου λιανικού εμπορίου (μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής 6,7%). Οι κατηγορίες καταστημάτων των βιβλίων-χαρτικών-λοιπών-ειδών, των επίπλων-ηλεκτρικών ειδών-οικιακού εξοπλισμού, ένδυσης-υπόδησης και φαρμακευτικών-καλλυντικών κατέγραψαν τις υψηλότερες μέσες ετήσιες αυξήσεις με 16,6%, 16,3%, 15,5% και 14,3% αντίστοιχα.

Σχήμα 2: Ελλάδα – Δείκτης Όγκου και Δείκτης Κύκλου Εργασιών Καταστημάτων Λιανικού Εμπορίου

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Eurobank Research.

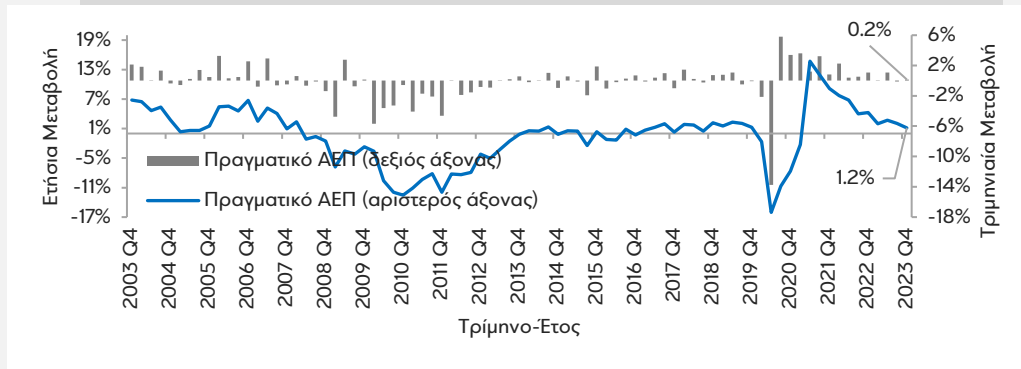
- Το 2023 λόγω των υστερόχρονων επιδράσεων του υψηλού πληθωρισμού και της μεταπανδημικής επιβράδυνσης της ζήτησης, ο όγκος των πωλήσεων στο λιανικό εμπόριο μειώθηκε κατά 3,3%. Οι κατηγορίες καταστημάτων που σημείωσαν πτώση στον όγκο των πωλήσεων τους ήταν τα μεγάλα καταστήματα τροφίμων (super markets, 3,1%), τα καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων (1,1%), τα φαρμακευτικά-καλλυντικά (3,5%) και οριακά τα βιβλία-χαρτικά-λοιπά είδη (0,5%).
- Σε σύγκριση με τα προ πανδημίας επίπεδα ο όγκος των πωλούμενων αγαθών στον λιανικό εμπόριο το 2023 ήταν ενισχυμένος κατά 5,6%, με τις κατηγορίες καταστημάτων των φαρμακευτικών-καλλυντικών, επίπλων-ηλεκτρικών ειδών-οικιακού εξοπλισμού και βιβλίων-χαρτικών-λοιπών ειδών να παρουσιάζουν τις υψηλότερες σωρευτικές αυξήσεις της τάξης του 47,6%, 33,3% και 29,2%. Τα εν λόγω αποτελέσματα συνδέονται σε έναν βαθμό με τις υστερόχρονες επιδράσεις της πανδημίας, με την αύξηση των επενδύσεων σε κατοικίες και με τις ανάγκες που δημιουργεί η ψηφιοποίηση της οικονομίας (στην κατηγορία βιβλίων-χαρτικών-λοιπών ειδών περιλαμβάνονται οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές και ο τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός).
- Τέλος, την 4ετία 2020-2023, τις υψηλότερες αποκλίσεις ανάμεσα στην αξία των πωλήσεων του λιανικού εμπορίου σε τρέχουσες τιμές και στον όγκο των πωλούμενων αγαθών παρουσιάζουν οι κατηγορίες των μεγάλων καταστημάτων τροφίμων (28,6% vs 1,5%), των καυσίμων και λιπαντικών αυτοκινήτων (7,2% vs -9,8%) και των τροφίμων-ποτών-καπνού (27,4% vs 2,3%). Ειδικά στα μεγάλα καταστήματα τροφίμων, το 2023 για δεύτερη χρονιά στη σειρά ο όγκος των πωλούμενων αγαθών μειώνεται, ενώ η αξία των πωλήσεων σε τρέχουσες τιμές αυξάνεται.

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Το 4^ο τρίμηνο 2023 η ετήσια μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ήταν +1,2% YoY (+2,1% YoY το Q3 2023 και +4,3% YoY το Q4 2022) και η αντίστοιχη τριμηνιαία μεταβολή ήταν +0,2% QoQ (-0,1% QoQ το Q3 2023 και +1,1% QoQ το Q3 2022)

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2023: 2024 2,3%, 2025 2,2%

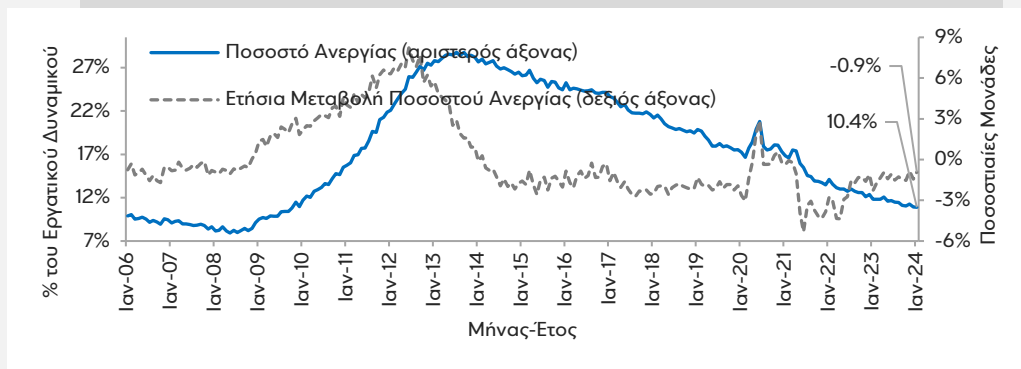
ΑΕΠ (% YoY, % QoQ)

Περίοδος: Q4 2003–Q4 2023
 Στοιχεία: τριμηνιαία
 Μέσος Όρος: -0,3%
 Διάμεσος: +0,6%
 Μέγιστο: +14,7% (Q2 2021)
 Ελάχιστο: -16,0% (Q2 2020)
 Δημοσίευση: 7/3/2023 (προσωρινά στοιχεία)
 Επόμενη: 7/6/2023

Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Τον Ιανουάριο 2024 το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 10,4% (10,4% τον Δεκέμβριο 2023 και 11,3% τον Ιανουάριο 2023) και το αντίστοιχο μέσο ετήσιο μέγεθος (μέσος όρος 12 μηνών) ήταν στο 10,9% (11,0% τον Δεκέμβριο 2023 και 12,2% τον Ιανουάριο 2023)

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2023: 2024 10,7%, 2025 9,9%

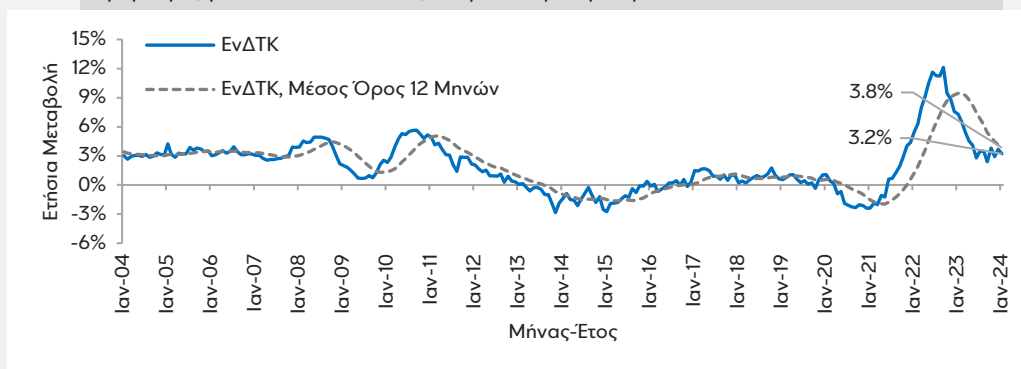
Ποσοστό Ανεργίας (%)

Περίοδος: 1/2006-1/2024
 Στοιχεία: μηνιαία
 Μέσος Όρος: 17,2%
 Διάμεσος: 17,2%
 Μέγιστο: 28,3% (11/2013)
 Ελάχιστο: 7,4% (5/2008)
 ΑΑ = αριστερός άξονας
 ΔΑ = δεξιός άξονας
 ΠΜ = ποσοστ. μοναδ,
 Δημοσίευση: 1/3/2024
 Επομ. δημ.: 1/4/2024

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή

Τον Ιανουάριο 2024 η ετήσια μεταβολή του ΕνΔΤΚ ήταν +3,2% YoY (+3,7% YoY τον Δεκέμβριο 2023 και +7,3% YoY τον Ιανουάριο 2023) και η αντίστοιχη μέση ετήσια μεταβολή (μέσος όρος 12 μηνών) ήταν 3,8% YoY (4,2% YoY τον Δεκέμβριο 2023 και 9,4% YoY τον Ιανουάριο 2023)

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2023: 2024 2,8%, 2025 2,1%

ΕνΔΤΚ (% YoY)

Περίοδος: 1/2004-1/2024
 Στοιχεία: μηνιαία
 Μέσος Όρος: +2,0%
 Διάμεσος: +1,6%
 Μέγιστο: +12,1% (9/2022)
 Ελάχιστο: -2,9% (11/2013)
 Δημοσίευση: 15/2/2024
 Επομ. δημ.: 8/3/2024

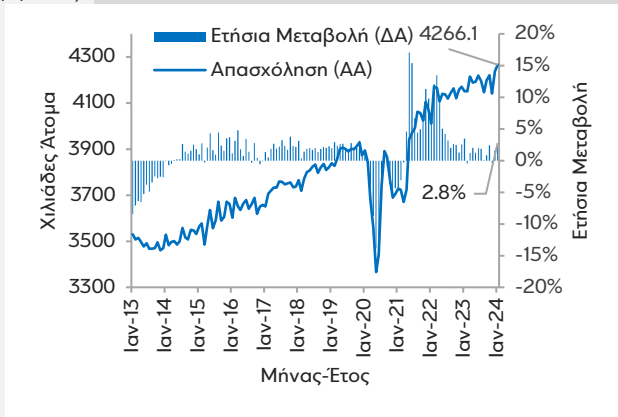
Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), Eurobank Research.

Πίνακας Α2: Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας και Προσδοκιών της Ελληνικής Οικονομίας

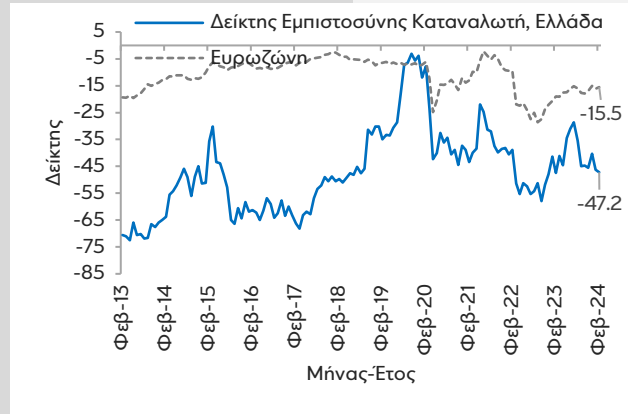
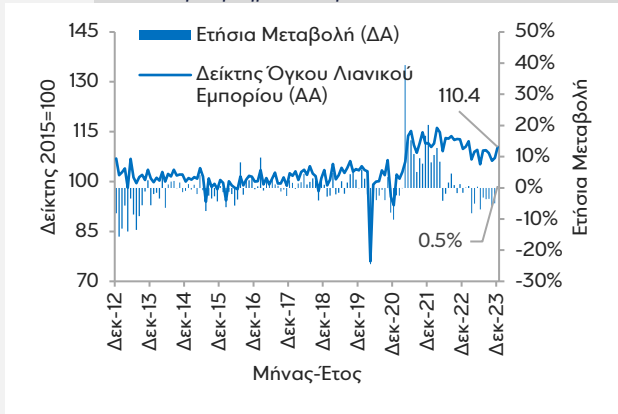
Απασχόληση (σύνολο οικονομίας): +2,8% YoY τον Ιαν-24 από +1,6% YoY τον Δεκ-23, +1,3% YoY την περίοδο Φεβ-23 – Ιαν-24 (12Μ) από +5,2% YoY την περίοδο Φεβ-22 – Ιαν-23 (επόμενη δημοσίευση: 1/4/2024)

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος: 104,8 ΜΔ τον Φεβ-24, -2,4 ΜΔ MoM και -2,5 ΜΔ YoY τον Φεβ-24 από +1,4 ΜΔ MoM και +1,5 ΜΔ YoY τον Ιαν-24 (επόμενη δημοσίευση: 27/3/2024)

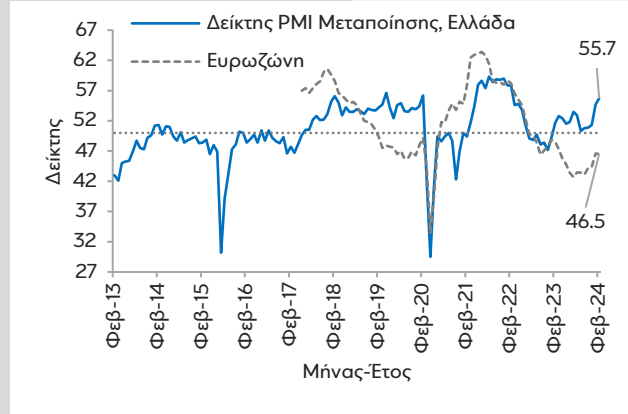
Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου: +3,1% MoM και +0,5% YoY τον Δεκ-23 από +0,8% MoM και -5,0% YoY τον Νοε-23, -3,4% YoY την περίοδο Ιαν-23 – Δεκ-23 (12Μ) από +3,0% YoY την περίοδο Ιαν-22 – Δεκ-22 (επόμενη δημοσίευση: 29/3/2024)

Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή: -47,2 ΜΔ τον Φεβ-24, -0,9 ΜΔ MoM και +0,2 ΜΔ YoY τον Φεβ-24 από -6,0 ΜΔ MoM και -4,9 ΜΔ YoY τον Ιαν-24 (επόμενη δημοσίευση: 27/3/2024)

Δείκτης Παραγωγής Μεταποίησης: +2,2% MoM και +4,8% YoY τον Δεκ-23 από -4,0% MoM και +2,9% YoY τον Νοε-23, +4,2% YoY την περίοδο Ιαν-23 – Δεκ-23 (12Μ) από +4,5% YoY την περίοδο Ιαν-22 – Δεκ-22 (επόμενη δημοσίευση: 8/3/2024)

Δείκτης PMI Μεταποίησης: 55,7 ΜΔ τον Φεβ-24, +1,0 ΜΔ MoM και +4,0 ΜΔ YoY τον Φεβ-24 από +3,4 ΜΔ MoM και +5,5 ΜΔ YoY τον Ιαν-24 (επόμενη δημοσίευση: 1/4/2024)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), S&P Global, Eurobank Research.
 Σημείωση: ως ΜΔ ορίζουμε τις μονάδες δείκτη, ως MoM και YoY τη μηνιαία και την ετήσια μεταβολή αντίστοιχα, και ως ΑΑ και ΔΑ τον αριστερό και τον κάθετο άξονα αντίστοιχα.

Ομάδα Ανάλυσης και Έρευνας

Δρ. Τάσος Αναστασάτος | Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank
tanastasatos@eurobank.gr | + 30 214 40 59 706

Μιχαήλ Βασιλειάδης
 Ερευνητής Οικονομολόγος
mvasileiadis@eurobank.gr
 + 30 214 40 59 709

Δρ. Στυλιανός Γώγος
 Ερευνητής Οικονομολόγος
sgogos@eurobank.gr
 + 30 214 40 63 456

Μαρία Κασόλα
 Ερευνήτρια Οικονομολόγος
mkasola@eurobank.gr
 + 30 210 40 63 453

Marcus Bensasson
 Ερευνητής Οικονομολόγος
mbensasson@eurobank.gr
 + 30 214 40 65 113

Δρ. Κωνσταντίνος Πέππας
 Ερευνητής Οικονομολόγος
kpeppas@eurobank.gr
 + 30 214 40 63 520

Παρασκευή Πετροπούλου
 Ανώτερη Οικονομολόγος
ppetropoulou@eurobank.gr
 + 30 214 40 63 455

Δρ. Θεόδωρος Ράπανος
 Ερευνητής Οικονομολόγος
trapanos@eurobank.gr
 + 30 214 40 59 711

Σιμεώνη – Ελένη Σούρου
 Junior Οικονομική Αναλύτρια
ssourou@eurobank.gr
 + 30 214 40 65 120

Δρ. Θεόδωρος Σταματίου
 Ανώτερος Οικονομολόγος
tstamatiou@eurobank.gr
 + 30 214 40 59 708

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στην ηλεκτρονική διεύθυνση που ακολουθεί: <https://www.eurobank.gr/en/group/economic-research>
 Εγγραφείτε ηλεκτρονικά, σε: <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analuseis/forma-ekdilosis-endiiferontos>
 Ακολουθήστε μας στο twitter: https://twitter.com/Eurobank_Group
 Ακολουθήστε μας στο LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/eurobank>

DISCLAIMER

This report has been issued by Eurobank S.A. ("Eurobank") and may not be reproduced in any manner or provided to any other person. Each person that receives a copy by acceptance thereof represents and agrees that it will not distribute or provide it to any other person. This report is not an offer to buy or sell or a solicitation of an offer to buy or sell the securities mentioned herein. Eurobank and others associated with it may have positions in, and may effect transactions in securities of companies mentioned herein and may also perform or seek to perform investment banking services for those companies. The investments discussed in this report may be unsuitable for investors, depending on the specific investment objectives and financial position. The information contained herein is for informative purposes only and has been obtained from sources believed to be reliable but it has not been verified by Eurobank. The opinions expressed herein may not necessarily coincide with those of any member of Eurobank. No representation or warranty (express or implied) is made as to the accuracy, completeness, correctness, timeliness or fairness of the information or opinions herein, all of which are subject to change without notice. No responsibility or liability whatsoever or howsoever arising is accepted in relation to the contents hereof by Eurobank or any of its directors, officers or employees. Any articles, studies, comments etc. reflect solely the views of their author. Any unsigned notes are deemed to have been produced by the editorial team. Any articles, studies, comments etc. that are signed by members of the editorial team express the personal views of their author.

